

Sygn. akt VII Ka 980/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Jerzy Pukas

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Dróżdź

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2018r.

sprawy **M. W. (1) s. P. i M. z d. K., ur. (...) w W.**

oskarżonego o czyn z art. 107 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego(...) Urząd Celno – Skarbowy w K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Myszkowie

z dnia 5 października 2017 r. , sygn. akt II K 354/16

orzeka:

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myszkowie.

Sygn. akt VII Ka 980/17

UZASADNIENIE

M. W. (1) został oskarżony o to, że:

- pełniąc funkcję Prezesa Zarządu Spółki z o.o. (...), urządził w lokalu (...) w K. przy ul. (...), nie później niż w dniu 19.01.2016 r. w celach komercyjnych gry zawierające element losowości na automatach o nazwie .. (...) o nr (...) i (...) o wygrane pieniężne z możliwością dokonania ich wypłaty bezpośrednio z urzędzeń za pomocą tzw. (...) będących we władaniu Spółki z o.o. (...)z siedzibą w K. przy ul. (...) (...), wbrew przepisom art. 6 ust.1, art. 14 ust.1 oraz art. 23a ust 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. 2015 r. poz. 612 ze zm.),

tj. o przestępstwo skarbowe określone w art. 107§1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

Sąd Rejonowy w Myszkowie wyrokiem z dnia 5 października 2017r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 354/16 uniewinnił M. W. (1) od popełnienia zarzucanego mu czynu, a na mocy art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art., 113 § 1 k.k.s. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok w całości i na niekorzyść oskarżonego zaskarżył Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w K., zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na dowolnym ustaleniu braku świadomości bezprawności czynu oskarżonego co miało wpływ na treść orzeczenia, bowiem skutkowało uniewinnieniem M. W. (1), podczas gdy z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, iż oskarżony dopuścił się czynu zabronionego i miał świadomość jego bezprawności.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna, wobec czego musiała pociągnąć za sobą uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I-ej instancji do ponownego rozpoznania.

Zgromadzony w sprawie obszerny materiał dowodowy, którego zresztą oskarżony M. W. (1) nie kwestionuje, wykazał w sposób nie budzący jakichkolwiek wątpliwości, że:

1. zabezpieczone w lokalu (...)w K. automaty służyły do rozgrywania gier o wygrane pieniądze,
2. automaty te miały zainstalowane gry zawierające element losowości, a gry urządzone były w celach komercyjnych,
3. podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie gier losowych nie posiadał koncesji ani zezwolenia,
4. gry prowadzone były poza kasynem gry,
5. automaty nie były zarejestrowane przez właściwego naczelnika urzędu celnego.

Natomiast dla dokonania prawnokarnej oceny zarzucanego oskarżonemu czynu ***żadnego*** znaczenia nie miały i nie mają trudności i rozbieżności interpretacyjne w stosowaniu przepisu art. 107 § 1 k.k.s. wynikające z konieczności udzielenia odpowiedzi na pytanie - czy przepisy art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 471) mają taki charakter, że mogą uzupełniać normę blankietową wyrażoną w art. 107 § 1 k.k.s. – któremu to zagadnieniu Sąd meriti poświęcił sporo miejsca w uzasadnieniu swojego wyroku, a to z tego powodu, że zarzucanego czynu M. W. (1) dopuścił się w dacie 19 stycznia 2016 roku, a zatem wówczas, gdy obowiązywały już uprzednio notyfikowane przepisy ustawy o grach hazardowych, gdyż w procesie legislacyjnym, przed uchwaleniem ustawy w brzmieniu obowiązującym z dniem 3 września 2015 r. spełniono wymóg notyfikacji norm uznawanych za przepisy techniczne, bowiem ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu 5 listopada 2014 r. pod numerem 2014/0537/PL (druk nr 2927 Sejm RP VII Kadencji), a zatem wszelkie wątpliwości i rozbieżności dotyczące technicznego charakteru przepisów art. 14 ust. 1 i 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych w dacie popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu już nie występowały.

Po omówieniu trudności i rozbieżności interpretacyjnych w stosowaniu przepisu art. 107 k.k.s. przed datą 3 września 2015 roku, Sąd orzekający podniósł, że wprowadzie w dniu 3 września 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 12.06.2015r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. Nr, poz. 1201) i dopiero w procesie legislacyjnym teże ustawy spełniono wymóg notyfikacji norm uznanych za przepisy techniczne, to jednak w art. 4 teże ustawy z dnia 12.06.2015 r. wskazano, że podmioty prowadzące działalność na automatach do gier poza kasynem gry na dzień wejścia w życie ustawy, mogą ją kontynuować do dnia 1 lipca 2016 r. z tym, że mają w tym okresie obowiązek dostosować się do nowej regulacji prawnej art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych i na gruncie tego właśnie przepisu pojawiła się wątpliwość dotycząca zakresu zastosowania wskazanej normy prawnej, bowiem część sądów przyjmowała, że przepis ten nie może dotyczyć podmiotów takich jak firma oskarżonego w niniejszym przypadku, były jednak i takie rozstrzygnięcia, które uznawały, że do 1 lipca 2016 roku podmioty te mają tzw. okres przejściowy i dopiero postanowienie Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2016 r. w sprawie I KZP 1/16 przesądziło o tym, że „przepis art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1201) zezwalający podmiotom prowadzącym w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej działalność w zakresie, o który mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2a ustawy nowelizowanej na dostosowanie się do wymogów określonych w znowelizowanej ustawie o grach hazardowych do dnia 1 lipca 2016 r. dotyczy wyłącznie podmiotów, które prowadziły taką działalność zgodnie z ustawą o grach hazardowych w brzmieniu sprzed 3 września 2015 r. (na podstawie koncesji lub zezwolenia)”.

Po przedstawieniu tych wszystkich rozbieżności interpretacyjnych w stosowaniu przepisu art. 107 § 1 k.k.s., ale i niejednorodnym rozumieniu przepisu art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. z dnia 19 sierpnia 2015r.), Sąd meriti

doszedł do wniosku, że ocena prawna zachowania osób prowadzących tego rodzaju działalność gospodarczą, jak M. W. (1) - w zakresie urządzania gier hazardowych, nie była na przestrzeni wielu miesięcy, obejmujących czasokres zarzucanego oskarżonemu przestępstwa skarbowego, jednoznaczna. Stanowiła problem interpretacyjny dla praktyków prawa, w tym orzekających w tych sprawach sądów. **Stąd zdaniem Sądu, skoro z oceną tego rodzaju zachowania problem mieli prawnicy, to już w szczególności przeciętny obywatel, miał prawo mieć wątpliwości i niepewność, czy zachowanie takie, jak opisane w akcie oskarżenia wypełnia znamiona przestępstwa.** Także oskarżony jako osoba od kilku lat zajmująca się tego rodzaju działalnością, od której w zakresie oczywiście obowiązujących przepisów prawa działalność tą regulujących wymaga się wiedzy szerszej aniżeli przeciętna, także jednak miał prawo uważać, iż przepisy są w tym względzie niejasne, nieczytelne. Jak bowiem wynika z art. 30 kodeksu karnego „nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary”. Ostatecznie Sąd Rejonowy skonkludował, że ...w świetle wskazanych wyżej wątpliwości prawnych oraz wobec wyjaśnień oskarżonego, w dacie czynu, M. W. (1) pozostał w usprawiedliwionej nieświadomości bezprawności swojego zachowania. Zwłaszcza, iż zarzucono mu popełnienie czynu w dniu 19.01.2016r., a zatem przed wyrażeniem stanowiska przez Sąd Najwyższy w sprawie I KZP 1/16, które zaprezentowane zostało po tej dacie, tj. w dniu 28.04.2016r.

W konsekwencji czego nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa.

Powyższe stanowisko w realiach niniejszej sprawy uznać należy za błędne.

Sąd Rejonowy uniewinniając M. W. (1) od dokonania zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu uznał – wskazując na przepis art. 30 k.k. - że niejasne i nieczytelne przepisy spowodowały, że oskarżony pozostawał **w usprawiedliwionej nieświadomości bezprawności swojego zachowania.** Cytowany przepis stanowi, że nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności, a jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kar.

Rzecz w tym, że przepis ten znajduje się w części ogólnej kodeksu karnego i zgodnie z art. 20 k.k.s. nie ma zastosowania do przestępstw skarbowych, bowiem kodeks karny skarbowy **autonomicznie** reguluje całą problematykę błędu, zarówno co do znamienia typu czynu zabronionego, zasadniczego i zmodyfikowanego oraz kontratypu, jak i oceny prawnej. Błąd jest drugą, po nieletniości, okolicznością wyłączającą winę, przy czym w zależności od tego, czego błąd dotyczy, może to być całkowite wyłączenie winy, wyłączenie umyślności lub zmniejszenie stopnia winy, co oznacza, że powołany przez Sąd Rejonowy przepis art. 30 k.k. nie mógł mieć zastosowania przy rozpoznawaniu przestępstw skarbowych, a skoro tak, to nie można było przyjąć, jak uczynił to Sąd Rejonowy, że M. W. (1) pozostawał w usprawiedliwionej nieświadomości bezprawności swojego zachowania.

W tej sytuacji, z uwagi na obszernie omówione trudności, związane w ocenie Sądu Rejonowego z wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi treści art. 4 ustawy z dnia 12.06.2015 r. o grach hazardowych, Sąd ten zobowiązany był do dokonania prawnokarnej oceny działania oskarżonego w dwóch płaszczyznach, a mianowicie:

- czy w realiach niniejszej sprawy istnieją podstawy do przyjęcia, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu pozostając w usprawiedliwionej nieświadomości jego karalności (art. 10 § 4 k.k.s.),

czy też, (pamiętając, iż czyny opisane w art. 107 k.k.s. mają charakter umyślny i dopuścić się ich można zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym (wynikowym):

- brak jest podstaw do przyjęcia, iż zachodzą warunki z art. 10 § 4 k.k.s., natomiast można przypisać oskarżonemu działanie z zamiarem ewentualnym (wynikowym), który ma miejsce wówczas, **gdy sprawca**

przewiduje możliwość popełnienia przestępstwa i godzi się na to. Stroną intelektualną zamiaru ewentualnego jest przewidywanie możliwości popełnienia czynu.

W ocenie Sądu Okręgowego, orzekającego w niniejszym składzie, zebrany w sprawie materiał dowodowy, oceniony z należytą wnikliwością i starannością, nie pozostawia wątpliwości co do tego, że oskarżony M. W. (1) dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa, działając z zamiarem ewentualnym, tj. ***przewidywał możliwość popełnienia przestępstwa i godził się na to.***

Przemawiają za tym następujące okoliczności:

I. w ustaleniach faktycznych, przyjętych na pierwszej stronie uzasadnienia wyroku Sąd Rejonowy stanowczo stwierdził, że oskarżony w dniu 19 stycznia 2016r. urządził gry o charakterze losowym na dwóch automatach. Cechy automatów zostały potwierdzone, po ich zajęciu, oględzinami, eksperymentem i zeznaniami świadków. Linia obrony oskarżonego, którą zaakcentował w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy, nie zmierzała do podważenia powyższych ustaleń, gdyż M. W. (1) wyjaśnił, że swoją działalność prowadził w oparciu o zasady swobody gospodarczej zagwarantowanej Konstytucją. W tym czasie obowiązywał okres przejściowy zagwarantowany w nowelizacji ustawy o grach hazardowych. W art. 4 ustawodawca zapewnił, że stosuje się go do przedsiębiorców którzy działają w zakresie urządzania gier. Nie było w tym przepisie wskazania, czy chodzi o przedsiębiorców, którzy działają w oparciu o wcześniej uzyskane koncesje, czy też o tych, którzy działają bez takich koncesji, ale legalnie. Wyjaśnił, że zapoznał się z nowelizacją sprzed 3 września 2015r. i ***on w ten sposób ten przepis rozumiał.*** Podkreślił, iż konsultował się ponadto z prawnikami współpracującymi w tamtym czasie ze Spółką, którzy zapewniali go, że jego działalność prowadzona po 2015r. będzie działalnością legalną. W tamtym czasie powstało też kilka opinii prawnych wybitnych specjalistów z dziedziny prawa, których nazwiska w swoich wyjaśnieniach przytoczył, a z których wynikało, iż działalność bez koncesji poza kasynami gry będzie legalna do 1 czerwca 2016r. Wreszcie chyba we wrześniu 2015r. było pierwsze rozstrzygnięcie sądu powszechnego, kiedy to uchylono prokuratorskie zatrzymanie rzeczy i potwierdziło, iż tego typu działalność bez koncesji jest legalna. Potem zaś sądy umarzały sprawy, bądź uniewinniły od zarzutów w analogicznych sprawach właśnie z argumentacją o przejściowym okresie. Zaznaczył, iż uważa, że jako prezes spółki dokonał wszelkiej staranności, aby zapoznawać się z obowiązującymi przepisami prawa i ich interpretacją, aby prowadzić swoją działalność. Nigdy nie miał zamiaru łamać prawa. Sąd ocenił wyjaśnienia M. W. jako zgodne z prawdą. Sąd uznał, że w świetle przytoczonych przez oskarżonego okoliczności, brak podstaw do ich zakwestionowania, bowiem ***twierdzenia oskarżonego są jak najbardziej osadzone w rzeczywistości istniejącej w okresie zarzutu aktu oskarżenia, a to związanej z wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi treści art. 4 ustawy z dnia 12.06.2015 r. o grach hazardowych.***

II. ***otóż wbrew twierdzeniom Sądu orzekającego, nie było żadnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących treści art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 roku o grach hazardowych*** o czym najdobitniej świadczy fakt, że Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2016 roku, sygn. I KZP 1/16 odmówił podjęcia uchwały, stwierdzając jednak, że:

1) Przepis art. 4 ustawy z 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, zezwalający podmiotom prowadzącym w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2 u.g.h. na dostosowania się do wymogów określonych w znowelizowanej ustawie o grach hazardowych do dnia 1 lipca 2016 r., dotyczy wyłącznie podmiotów, które prowadziły taką działalność zgodnie z ustawą o grach hazardowych w brzmieniu sprzed 3 września 2015 r. (na podstawie koncesji albo zezwolenia),

2) Ustawowe określenie adresatów unormowania zawartego w art. 4 ustawy z 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, jako: "podmiotów prowadzących działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy", dotyczy tylko tych podmiotów, które w tym dniu spełniały kryteria, o których mowa w powołanych przepisach u.g.h.

3) Skoro przepis art. 4 ustawy z 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych wprost odesłał do treści m.in. art. 6 ust. 1 u.g.h., tym samym określił zbiór adresatów norm z niego wynikających wyłącznie do tych podmiotów, które w dniu

wejścia w życie nowelizacji prowadziły działalność w ramach tego ostatniego przepisu. Odesłanie do art. 6 ust. 1 u.g.h. w żaden inny sposób interpretowane być nie może, jako że przepis ten przecież w innym brzmieniu nie występował

usuwając nie tyle wątpliwości i różnice interpretacyjne występujące w orzecznictwie Sądów, dotyczące przepisu art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. z 2015r., poz. 1201), co **zamykając jakiegokolwiek pole do wszelkich możliwych interpretacji podmiotom, które wbrew przepisom ustawy i warunkom koncesji lub zezwolenia urządzają lub prowadzą gry losowe, gry na automacie lub zakłady wzajemne**, czemu Sąd Najwyższy dał wyraz od razu na początku uzasadnienia cyt. postanowienia, stwierdzając, iż Wykładnia operatywna przepisu art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, Dz. U. z 2015 r. poz. 1201, prowadzi do jednoznacznych rezultatów, **nie dając podstaw do dokonywania zasadniczej wykładni ustawy, o jakiej mowa w art. 441 § 1 k.p.k., poprzez podjęcie uchwały Sądu Najwyższego.** (...) Wyrażone w postanowieniu Sądu Rejonowego (Sąd, który rozpoznając wniesiony środek odwoławczy, powziął wątpliwości co do wykładni art. 4 ustawy nowelizującej, które sformułował w pytaniu, przekazanym do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu w ramach instytucji zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy, o jakiej mowa w art. 441 § 1 k.k. – przyp. SO) wątpliwości interpretacyjne były bezpodstawne. **Szczególnie zaskakujący był fakt, że choć art. 4 ustawy nowelizującej odsyła do przepisów art. 6 ust. 1-3 i art. 7 ust. 2 ustawy o grach hazardowych (dalej: "u.g.h."), to te przepisy zostały w rozważaniach Sądu występującego całkowicie pominięte.**

W dalszej części uzasadnienia Sąd Najwyższy stwierdził, że ustawa z dnia 12 czerwca 2015 roku nadała nowe brzmienie art. art. 14 u.g.h., wprowadzając szereg dodatkowych uwarunkowań. **W nowym brzmieniu przepis ten wszedł w życie w dniu 3 września 2015 r., przy czym trzeba dodać, że projekt ustawy nowelizującej poddany został procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej (numer powiadomienia 2014/0537/PL).** Wprawdzie notyfikacji nie podlegał przepis przejściowy przewidziany w art. 4 (dodany w toku prac parlamentarnych), ale z punktu widzenia omawianego zagadnienia nie ma to ważkiego znaczenia. Najistotniejsze jest bowiem to, że aktualnie przepis art. 14 ust. 1 u.g.h. pozostawił niezmienną dotychczasową zasadę wyłączności urządzania m.in. "gier na automatach" (w rozumieniu art. 2 ust. 3 u.g.h.) jedynie w kasynach gry. Wprowadzenie nowelizacją przepisu wymagań dotyczących "zasad i warunków określonych w zatwierdzonym regulaminie i udzielonej koncesji lub udzielonym zezwoleniu, a także wynikających z przepisów ustawy" **w żadnym razie nie pozwalało na wnioskowanie, że dotyczą one innych miejsc niż właśnie kasyna gry.**

Tym bardziej na interpretację taką nie pozwalała treść art. 4 ustawy nowelizującej. Stanowi on: "Podmioty prowadzące działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają obowiązek dostosowania się do wymogów określonych w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 1 lipca 2016 r."

Ten przejściowy przepis nie powstał w próżni normatywnej i nie dotyczył obszaru dotychczas przepisami prawa nieregulowanego. Wręcz przeciwnie, tak jak i cała nowelizacja zmierzał do zapewnienia prawidłowego działania rynku gier hazardowych, i to w sytuacji, gdy powszechnie znane były problemy z jego należytym funkcjonowaniem w obszarze "gier na automatach" (...). Nie może ulegać wątpliwości, już na gruncie wykładni językowej, że ustawowe określenie adresatów unormowania zawartego w art. 4 ustawy nowelizującej, jako: "podmiotów prowadzących działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy", dotyczy tylko tych podmiotów, które w tym dniu spełniały kryteria, o których mowa w powołanych przepisach u.g.h. Po słowach: "podmioty prowadzące działalność w zakresie..." ustawa w ogóle nie odwołuje się do sfery faktów - nie wymienia określonych dziedzin działalności, elementów czy obszarów, w jakich owa "działalność" ma być prowadzona, ale wprost powołuje stan prawny, stwierdzając, że zakres ten w całości wypełnia zwrot: "... o którym mowa w art. 6 ust. 1-3 lub w art. 7 ust. 2". Semantyka tego zwrotu zupełnie jasno zatem wykazuje, że dotyczy tych tylko podmiotów, które w dniu wejścia w życie nowelizacji prowadziły działalność w ramach całości unormowań zawartych w wymienionych przepisach. Wprawdzie możliwe jest do wyobrażenia jeszcze bardziej jednoznaczne sformułowanie ustawowe, np. o "podmiotach prowadzących działalność «zgodnie» z 6 ust. 1-3 (...), czy też «na podstawie» tych przepisów", ale byłyby

to sformułowania w istocie synonimiczne ze zwrotem: "w zakresie, o którym mowa..."; choć takie zapewne wątpliwości interpretacyjnych by nie wywoływały.

W realiach tej sprawy istotny pozostaje jedynie przepis **art. 6 ust. 1 u.g.h.**, gdyż to on zakresem zastosowania obejmuje także "gry na automatach". Stanowi on, że "działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości oraz gier na automatach może być prowadzona na podstawie udzielonej koncesji na prowadzenie kasyna gry". Przepis ten od czasu wejścia w życie u.g.h. nie był zmieniany i ustanawia on, podobnie jak **art. 14** ustawy, wyłączność prowadzenia wskazanej w nim działalności w kasynach gry. Skoro zatem przepis **art. 4** ustawy nowelizującej wprost odesłał do treści m.in. **art. 6 ust. 1 u.g.h.**, tym samym zakreślił zbiór adresatów norm z niego wynikających wyłącznie do tych podmiotów, które w dniu wejścia w życie nowelizacji prowadziły działalność w ramach tego ostatniego przepisu. ***Odesłanie do art. 6 ust. 1 u.g.h. w żaden inny sposób interpretowane być nie może, jako że przepis ten przecież w innym brzmieniu nie występował. Fakt, że ustawa nowelizująca dotyczyła wyłącznie ustawy o grach hazardowych, a nie innych ustaw, bezprzedmiotowym czyniłby poszukiwanie innego aktu prawnego, do którego miałyby odsyłać analizowany przepis.***

Powyższa wykładnia językowa **art. 4** ustawy nowelizującej w pełni zgodna jest z wykładnią systemową na gruncie całej ustawy o grach hazardowych. Jeżeli bowiem na podstawie znowelizowanych przepisów zostały zmodyfikowane bądź dodane warunki prowadzenia działalności w zakresie gier hazardowych, to właśnie podmioty, które dotychczas taką działalność prowadziły na podstawie uprzednio udzielonych koncesji, powinny mieć stosowny okres dostosowawczy, pozwalający na ich spełnienie.

W końcu, na co wskazywał już Sąd Rejonowy, także wykładnia celowościowa nie pozwala na odmienną interpretację analizowanego przepisu. Gdyby uznać, że ów okres dostosowawczy dotyczy nie tylko podmiotów prowadzących dotychczas działalność w ramach udzielonych im koncesji na prowadzenie kasyna, a obejmuje praktycznie nieograniczony krąg podmiotów - w istocie każdy podmiot, który faktycznie prowadziłby taką działalność jak wskazywana w **art. 6 ust. 1 u.g.h.** - to stan taki jaskrawo kłóciłby się z porządkiem prawnym w omawianym zakresie. ***Oto bowiem ustawodawca w okresie od wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej (3 września 2015r.) do końca okresu dostosowawczego (1 lipca 2016 r.) miałby zrezygnować nie tylko ze stosowania instrumentów prawa karnego skarbowego (art. 107 § 1 k.k.s.) za urządzanie lub prowadzenie określonych gier wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji, ale z jakiegokolwiek administracyjnej reglamentacji rynku gier hazardowych. Założenie takie, rzecz jasna, nie jest możliwe do zaakceptowania, i to nawet bez konieczności bliższego powoływania się na domniemanie o "racjonalnym ustawodawcy".***

Przepis art. 4 ustawy nowelizującej żadnej treści o charakterze abolicyjnym nie zawiera.

Podsumowując, Sąd Najwyższy odmawiając podjęcia uchwały stwierdził jednak, że przepis **art. 4** ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, Dz. U. z 2015 r. poz. 1201, zezwalający podmiotom prowadzącym w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej działalność w zakresie, o którym mowa w **art. 6 ust. 1-3** lub w **art. 7 ust. 2** ustawy nowelizowanej na dostosowania się do wymogów określonych w znowelizowanej ustawie o grach hazardowych do dnia 1 lipca 2016 r., dotyczy wyłącznie podmiotów, które prowadziły taką działalność zgodnie z ustawą o grach hazardowych w brzmieniu sprzed 3 września 2015 r. (na podstawie koncesji albo zezwolenia).

III. oskarżonego nie dotyczy przepis **art. 4** wprowadzony ustawą o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz. U. z 2015r. poz. 1201) zezwalający na dostosowanie się do wymogów określonych w ustawie wyłącznie podmiotom, które w dniu wejścia ustawy tj. w dniu 3 września 2015 r. prowadziły legalną działalność w zakresie gier hazardowych na podstawie uzyskanej koncesji lub zezwolenia, do czego wprost odsyła **art. 4** ww. Ustawy, a to do **art. 6 ust. 1-3** i **art. 7 ust. 2a**. Zamiarem ustawodawcy nie było bowiem wprowadzenie w ustawie o zmianie ustawy o grach hazardowych z 12 czerwca 2015 r. przepisów przejściowych do obowiązującej już ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Gdyby bowiem hipotetycznie przyjąć, że ustawodawca chciałby umożliwić podmiotom nielegalnie urządzającym gry hazardowe legalizację ich działalności w określonym terminie, to w ustawie nowelizującej powinien zamieścić przepisy

wyraźnie na taki zamiar wskazujące i które przewidywałyby zawieszenie stosowania m.in. art. 3 i art. 6 ust. 1-3 oraz art. 89 ustawy o grach hazardowych wobec podmiotów, które urządziły gry hazardowe bez koncesji lub zezwolenia. Natomiast w ustawie z dnia 12 czerwca 2015r. brak jest takich przepisów.

Podsumowując, Sąd Okręgowy stwierdza, iż **faktu, iż cyt. przepis art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, Dz. U. z 2015 r. poz. 1201 nie nastęrczał żadnych trudności interpretacyjnych i był on jasny i czytelny od samego początku, nie zmienia to, że z pytaniem prawnym wystąpił Sąd Rejonowy, który powziął wątpliwości interpretacyjne co do wykładni art. 4 ustawy nowelizującej, skoro – co zaakcentował to Sąd Najwyższy – były to wątpliwości bezpodstawne, a szczególnie zaskakujący był fakt, że choć art. 4 ustawy nowelizującej odsyła do przepisów art. 6 ust. 1-3 i art. 7 ust. 2 ustawy o grach hazardowych (dalej: "u.g.h."), to te przepisy zostały w rozważaniach Sądu występującego całkowicie pominięte, jak również i to, że wątpliwości takie podnoszone były przez podmioty prowadzące działalność z zakresu gier hazardowych wbrew obowiązującym przepisom ustawy o grach hazardowych, które, co oczywiste, żywotnie były i są zainteresowane w mnożeniu wszelkich wątpliwości co do legalności prowadzonej przez siebie działalności.**

W tym stanie rzeczy musiała zostać uwzględniona apelacja Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w K., bowiem – co wykazano wyżej – trafny okazał się w realiach niniejszej sprawy podniesiony w apelacji zarzut, który wskazuje na błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na dowolnym ustaleniu braku świadomości bezprawności czynu oskarżonego, co miało wpływ na treść orzeczenia, bowiem skutkowało uniewinnieniem M. W. (1) podczas, gdy z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, iż oskarżony dopuścił się czynu zabronionego działając co najmniej z zamiarem ewentualnym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok do ponownego rozpoznania, w trakcie którego Sąd ponownie rozpoznający sprawę raz jeszcze dokona prawno-karnej oceny działania oskarżonego M. W. (1), mając w polu widzenia powyższe rozważania i zapatrywania prawne oraz argumentację przytoczoną w apelacji Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w K. w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy uznał ją za trafną, a także stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 3 lutego 1997 r., II KKN 124/96, OSNKW 1997, nr 5–6, poz. 46, zgodnie z którym **Wyłączenie winy przy błędzie co do karalności następuje jedynie wówczas, gdy błąd ten jest usprawiedliwiony. Badając formułę usprawiedliwienia**, należy odwoływać się do wzorca osobowego zachowania przeciętnego obywatela, który – metaforycznie ujmując – przykłada się do zachowania sprawcy, dokonując tym samym oceny, czy tak jak sprawca zachowałby się również ów model osobowy. W wypadku prawa karnego skarbowego często w grę wchodzić będzie model osobowy o podwyższonym standardzie wymagań, bowiem inna będzie miara przykładowo dla podatnika nieprowadzącego działalności gospodarczej, inna zaś dla prowadzącego, jeszcze zaś inna dla osoby zawodowo zajmującej się podatkami (np. doradcy podatkowego, biegłego rewidenta). **Im wyższe oczekiwania od sprawcy, tym możliwość wystąpienia błędu usprawiedliwionego mniejsza**, przy czym pamiętać należy, że M. W. (1) nie jest tzw. „przeciętnym obywatelem”, ale osobą świetnie zorientowaną w meandrach prawnej problematyki dotyczącej urządzania i prowadzenia gier hazardowych, a ilość prowadzonych, w różnych częściach kraju, postępowań karnych, o których Sąd mógł powziąć informacje choćby z przedstawianych przez oskarżonego dokumentów, świadczy o prowadzeniu przez M. W. (1) profesjonalnej działalności w omawianym zakresie, przy czym do osoby takiej, co wydaje się być oczywiste, należy stosować zupełnie inne wymagania, niż do tzw. „przeciętnego obywatela”.

Podstawę prawną wyroku Sądu Okręgowego stanowią przepisy art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1 k.p.k. i art. 113 § 1 k.k.s.